

101076

2017

PAPER I

पेपर क्रमांक I

**Civil Procedure Code, Transfer of Property Act, Specific Relief Act,
Law of Contracts, Sale of Goods Act and Partnership Act**

सिविल प्रोसिजर कोड, ट्रान्सफर ऑफ प्रॉपर्टी अॅक्ट, स्पेसिफिक रिलीफ अॅक्ट,
लॉ ऑफ कॉन्ट्रॅक्ट्स, सेल ऑफ गुड्स अॅक्ट तसेच पार्टनरशिप अॅक्ट

Time : 3 Hours

वेळ : 3 तास

Max. Marks : 100

गुण : 100

Note :**सूचना :**(1) **All questions are compulsory.**

सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) **Question No. 1 carries 20 marks. All other questions carry equal marks i.e., 16 marks each.**

प्रश्न क्रमांक 1 ला 20 गुण असून. उर्वरित सर्व प्रश्नांना समान म्हणजेच 16 गुण आहेत.

(3) **Your answers must be to the point, wherever possible quoting the specific provision of law.**

उत्तरे मुद्देसुद असावीत, आवश्यक तेथे कायद्यातील तरतुदी नमूद कराव्यात.

(4) **Do not reproduce any question. Write only question's number against the answer.**

उत्तरपुस्तिकेमध्ये प्रश्न पुन्हा लिहू नयेत. फक्त प्रश्न क्रमांक नमूद करून उत्तर लिहावे.

(5) **Wherever option has been given only the required number of responses in the serial order attempted shall be assessed. Excess responses shall be ignored.**

ज्या क्रमाने उमेदवाराने ऐच्छिक प्रश्न सोडविलेले असतात त्या क्रमाने अपेक्षित प्रश्नसंख्येइतक्या प्रश्नांची उत्तरे फक्त तपासली जातील व उर्वरित अतिरिक्त ठरणाऱ्या प्रश्नांची उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.

(6) **"Other than cited cases, candidate should not write roll number, any names (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he will be penalised."**

"उदाहरणादाखल दिलेल्या प्रकरणाशिवाय उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, सही, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये. अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल."

P.T.O.

SEAL ★ SE
★ AL

(7) **English** version of the question shall be authentic in case of any type of ambiguity.

कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थिति, इंग्रजी भाषांतर अधिकृत समजले जाईल.

(8) **All** questions can be attempted only in one language either in **English** or in **Marathi** as per the option given in the application form.

उमेदवाराने अर्जांमध्ये दिलेल्या पर्यायानुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे इंग्रजी किंवा मराठी यापैकी एकाच भाषेत लिहिली पाहिजेत.

(9) **Candidates** are expected to answer all the subquestions of a question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.

उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्नांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. प्रश्नातील एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तदनंतर) सोडवल्यास, दुसरा उपप्रश्न दुर्लक्षित केला जाईल.

1. Write a judgement on the basis of the facts and evidence given below :

While writing judgement :

- Judgement should be written as required by the provisions of the Code of Civil Procedure.
- Frame proper issues and give findings.
- Facts and evidence given here may not be complete. Consider missing details by imagination.
- Give legal, logical and appropriate reasons for your findings.
- Conclude the judgement with appropriate operative order.

खाली नमूद केलेल्या कथनावरून न्यायनिर्णय लिहा :

न्यायनिर्णय लिहिताना :

- न्यायनिर्णयाचा मसूदा दिवाणी आचार संहितेच्या तरतुदी प्रमाणे असावा.
- योग्य मुद्दे तयार करा व त्यासमोर त्यांचे निर्णय लिहा.
- दिलेले कथन आणि पुरावा संपुर्ण असेलच असे नाही. आवश्यकता भासल्यास कल्पनाशक्तीनुसार वापरून तपशील द्या.
- तुमच्या निष्कर्षाच्या पुष्ट्यर्थ तर्कसंगत, कायदेशीर व पुरेशी कारणे द्या.
- न्यायनिर्णयाच्या शेवटी योग्य तो अंतिम आदेश लिहा.

Facts for writing Judgement :**Plaintiff's Case :**

Plaintiff Mira instituted RCS no. 172 of 1987 against Gopal in the Court of Civil Judge J.D. Nagpur praying for a declaration of her title in the suit property and also for recovery of possession thereof. She claimed to have purchased the same vide registered sale deed dated 26/6/1982 for the consideration of ₹ 35,000 from the sons of Rahim, the original owner. She was registered as registered owner in municipal records of the suit property. She averred that at the time of sale, defendant Gopal was in possession of the suit property as tenant. Gopal did neither accept her as his landlord nor paid the rent when demand was raised.

Defendant's Case :

The defendant in his written statement, while reiterating that Rahim was the owner of the suit property stoutly denied the transaction of sale by his sons in favour of the plaintiff. Defendant Gopal claimed to be in occupation thereof on the strength of an agreement of for sale executed between him and the original owner Rahim. He contended that vendors of the plaintiff had no subsisting title in the suit property to convey to her. He claims that Rahim executed Registered Agreement for sale on 20/5/1975 and he had by installments in all paid ₹ 26,000 by 12/4/1976 which formed major part of the price. He claims to have paid municipal tax of suit property since he is in possession. He also contended that inspite of repeated insistences, the original owner did not execute the sale deed and after his death his sons also avoided to do so.

Evidence :

PW1 Subhash, the husband of the plaintiff in his testimony has stated that at the time of purchase, when he enquired about the possession of the defendant over suit property, his vendors told him that the defendant was in occupation of the premises as a tenant. The witness categorically denied about his knowledge of such agreement for sale at the time of purchase.

PW2 Sultan, one of the sons of the original owner on oath affirmed the execution of the sale deed dated 26/6/1982 in favour of the plaintiff for a consideration of ₹ 35,000. Though, this witness admitted the agreement for sale between the defendant and his father, he mentioned that on inquiry, his father has told him that the agreement has lapsed as the purchase was not made within time. This witness has categorically stated that he did not disclose about the agreement for sale to the plaintiff and instead had disclosed to her husband that defendant was only a tenant in possession of the suit property.

As against this, the defendant amongst others sought to rely on his testimony to the effect that he had always been ready and willing to perform the contract and also in the reply to the notice sent by the vendors of the plaintiff conveying him cancellation of agreement for sale he reiterated his readiness and willingness to get the sale deed, on the basis of the agreement for sale executed. He claimed that he cannot be dispossessed suit property – House no. 44, Ravinagar, Nagpur.

P.T.O.

न्यायनिर्णयाकरीता तथ्य :

वादीचे कथन :

वादी मीरा हिने गोपाल विरुद्ध RCS no. 172, 1987 हा दावा, ती वादग्रस्त मालमत्तेची मालक आहे हे घोषित करून घेण्यासाठी व मालमत्तेचा ताबा मिळावा, या मागणीसाठी सिव्हिल जज, जुनिअर डिव्हिजन, नागपूर येथे दाखल केला आहे. वादीचे म्हणणे आहे कि, वादग्रस्त मालमत्ता तिने 26/6/1982 ला नोंदणीकृत खरेदीखताद्वारे ₹ 35,000 ला मालमत्तेचा मुळ मालक रहीम यांच्या मुलांकडून विकत घेतली. मालमत्ता विकत घेतली तेंव्हा प्रतिवादी हा भाडेकरू म्हणून मालमत्तात्याच्या ताब्यात होती. खरेदीनंतर प्रतिवादीने वादीला वादग्रस्त मालमत्तेचा मालक म्हणून मान्य केले नाही आणि भाड्याची मागणी केल्यानंतर भाडे ही दिले नाही.

प्रतिवादीचे कथन :

प्रतिवादीने आपल्या लिखित विधानात रहीम हा वादग्रस्त मालमत्तेचा मुळ मालक होता, हे मान्य केले परंतु रहीमच्या मुलांनी वादीला खरेदीखत करून दिल्याचे अमान्य केले. प्रतिवादीने वादीची मालकी अमान्य करित असे प्रतिपादन केले कि, 20/5/1975 ला त्याच्यात व रहीम मध्ये मालमत्ता विक्रीचा नोंदणीकृत करार झाला व त्याने हप्त्याने पक्षण ₹ 26,000 दि. 12/4/1976 पर्यंत अदा केले. त्या आधारावर तो वादग्रस्त मालमत्तात्याच्या ताब्यात आहे. त्याने सदर जागेचा नगरपालिका कर जागा ताब्यात असल्यापासून भरलेला आहे. त्याचे असेही म्हणणे आहे कि, वारंवार विनंती करून ही रहीम ने व त्याच्या मृत्यूनंतर त्याच्या मुलांनी खरेदीखत करून देण्यास टाळाटाळ केली.

पुरावा :

वादीचा साक्षदार क्र. 1 वादीचा नवरा सुभाष याने आपल्या साक्षीत म्हटले कि, मालमत्ता विकत घेतल्या वेळेस त्याने मालमत्ते वरील प्रतिवादीच्या कब्ज्याबाबत विचारपूस केली असता, विक्री करणाऱ्यानी त्यास प्रतिवादीचा ताबा भाडेकरू म्हणून असल्याचे सांगितले होते. त्याने असेही म्हटले कि, प्रतिवादीने खरेदीनंतर भाडे देण्यास नकार दिला. सुभाषने, रहीम व प्रतिवादी यांच्यात मालमत्ता विक्रीचा करार असल्याची माहिती खरेदीखत करून घेतल्या वेळेस होती या प्रश्नाला ठामपणे नकार दिला.

वादीचा साक्षदार क्र. 2, मुळ मालकाचा मुलगा सुलतान याने शपथेवर वादीला मालमत्तेचे खरेदीखत 26/6/1982 ला ₹ 35,000 च्या मोबदल्यात करून दिल्याचे सांगितले. त्याचे वडिल आणि प्रतिवादी मध्ये वादग्रस्त मालमत्ता खरेदीचा करार झाला होता हे त्याने मान्य केले. या सोबतच त्याने असे ही म्हटले कि, जेव्हा त्याने त्याच्या वडिलांकडे या कराराबाबत विचारपुस केली, तेव्हा त्याच्या वडिलांनी प्रतिवादीने वेळेत खरेदीखत न करून घेतल्यामुळे करार संपुष्टात आल्याचे सांगितले होते. सुलतानने ठामपणे सांगितले कि खरेदीखत करून देते वेळेस वादीला प्रतिवादीसोबत झालेल्या कराराची माहिती नव्हती. त्याने असे ही सांगितले कि वादीच्या नवऱ्याला खरेदीखत करते वेळेस त्याने असे म्हटले होते कि, वादग्रस्त मालमत्तेवर प्रतिवादीचा ताबा हा भाडेकरू म्हणून आहे.

प्रतिवादीने स्वतः व इतर साक्षीदार तपासले, आपल्या साक्षीत त्याने असे म्हटले कि, तो वादग्रस्त मालमत्तेचे खरेदीखत करून घेण्यास नेहमी तयार व इच्छुक होता. रहीमच्या मुलांनी त्याला करार रद्द करण्याची नोटीस दिली होती त्याला उत्तर देताना सुद्धा त्याने खरेदीखत करून घेण्याची त्याची इच्छा व तयारी दर्शविली होती. त्याचा वादग्रस्त मालमत्तेवरील ताबा कायद्याप्रमाणे काढून घेता येत नाही असे ही त्याने कोर्टासमोर सांगितले. वादग्रस्त मालमत्ता – घर न. 44, रविनगर, नागपूर.

2. Answer any *two* of the following subquestions :

- Define the “rule against perpetuity” under the Transfer of Property Act. Enumerate the exceptions to this rule.
- Define “transfer of property”. “Transferability is the most inherent quality of property” state the exceptions to this rule.
- Explain right of the mortgagor to redeem. Who can exercise this right apart from the mortgagor ?

खालीलपैकी कोणत्याही दोन उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- “शाश्वतता विरोधी नियमाची” मालमत्ता हस्तांतरण अधिनियमात दिलेली व्याख्या लिहा. सोबतच या नियमाला काय अपवाद आहेत, ते लिहा.
- “मालमत्ता हस्तांतरण” ची व्याख्या लिहा. “हस्तांतरण हा मालमत्तेचा सर्वात मोठा मूलभूत गुण आहे” विशद करा आणि याला काय अपवाद आहेत, ते लिहा.
- गहाणकाराचे विमोचन करण्याचे अधिकार काय आहेत ? गहाणकारा शिवाय हे अधिकार इतर कोणाला वापरता येतात ?

3. Answer any *two* of the following subquestions :

- (a) In what circumstances the court may grant and may refuse temporary injunction ? What are the consequences of disobedience of injunction order ?
- (b) What is the procedure given in the Code of Civil Procedure for production, impounding and return of documents ?
- (c) What is the procedure followed for attachment of movable property under the execution proceeding ?

खालीलपैकी कोणत्याही *दोन* उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (अ) कोणत्या प्रकरणांमध्ये न्यायालयाला तात्पुरता मनाई हुकूम देता येतो व कोणत्या प्रकरणांत देता येत नाही ? मनाई हुकूमाची अवज्ञा केल्यास काय परिणाम होतात ?
- (ब) दिवाणी प्रक्रिया संहितेत दस्तावेज हजर करणे, ते अडकवून ठेवणे व परत करणे याचे काय नियम आहेत ?
- (क) जंगम मालमत्ता जप्त करण्यासंबंधी दिवाणी प्रक्रिया संहितेत काय कार्यपद्धती आहे, विशद करा.

4. Answer any *two* of the following subquestions :

- (a) What is void agreement ? Explain the various instances of void agreement given in the Indian Contract Act.
- (b) Explain the provisions regarding time and place of performance of contract under the Indian Contract Act.
- (c) What are the consequences of breach of contract under the Indian Contract Act ?

खालीलपैकी कोणत्याही *दोन* उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- (अ) अवैध करारनामा म्हणजे काय ? भारतीय करार अधिनियमातील अवैध करारनाम्याचे दिलेले वेगवेगळे प्रकार लिहा ?
- (ब) भारतीय करार अधिनियमातील कार्यनिष्पादनासाठी कालावधी आणि ठिकाण याचे विवेचन करा.
- (क) करारभंगाचे भारतीय करार अधिनियमामध्ये दिलेले परिणाम काय ?

5. Answer any *two* of the following subquestions :

- What is the liability of a person in possession of property of which he is not the owner under the Specific Relief Act ? Fortify your answer with suitable illustrations.
- What is a declaratory decree ? State the general principles on which the court grants such decree and explain effect of such decree.
- “The jurisdiction to decree specific performance is discretionary.” Explain. Which reliefs may be granted in a suit for specific performance in addition to or in substitution of such performance ?

खालीलपैकी कोणत्याही *दोन* उपप्रश्नांची उत्तरे लिहा :

- मालक नसलेल्या, परंतु मिळकतीवर ताबा असलेल्या व्यक्तीची जबाबदारी काय ? उदाहरण देउन स्पष्ट करा.
- ठराव करून देणारा हुकूमनामा म्हणजे काय ? विशिष्ट दिलासा अधिनियमातील ज्या सर्वसामान्य तत्वा प्रमाणे न्यायालय ठराव करून देणारे हुकूमनामे देतो, ती सर्वसाधारण तत्वे व त्याचे परिणाम लिहा.
- “विशिष्ट पुर्ततेचा हुकूमनामा देण्याची न्यायाधिकार कक्षा संपुर्णतः न्यायालयाच्या मर्जी वर अवलंबून आहे.” स्पष्ट करा. विशिष्ट पुर्ततेची मागणी केलेली असताना न्यायालय त्या मागणी सोबत किंवा त्या मागणी ऐवजी कोणते दिलासे देऊ शकते ?

6. Write short notes on any *four* of the following :

- Define goods, existing goods and future goods.
- What are the implied conditions as to quality and fitness under the Sales of Goods Act ?
- Requirements for auction sale of goods under the Sales of Goods Act.
- What are the modes of determining partnership in the Indian Partnership Act ?
- Implied authority of partner as agent of the firm as described in the Indian Partnership Act.
- Provisions for retirement of partner in the Indian Partnership Act.

खालीलपैकी कोणत्याही *चार* च्या संदर्भात टीपा लिहा :

- वस्तू, विद्यमान वस्तू आणि भविष्यकालीन वस्तू यांच्या व्याख्या द्या.
- वस्तूची गुणवत्ता व योग्यता या संबंधी मालविक्री अधिनियमातील गृहित शर्ती काय ?
- लिलावाने विक्री संबंधी मालविक्री अधिनियमातील तरतुदी लिहा.
- भागीदारीचे अस्तित्व निर्धारित करण्याची काय रित भारतीय भागीदारी कायद्यात दिली आहे ?
- भागीदारी संस्थेचा अधिकर्ता म्हणून भागीदाराचे भारतीय भागीदारी अधिनियमामध्ये दिलेले अधिकार काय आहेत ?
- भारतीय भागीदारी कायद्यातील भागीदाराच्या निवृत्ती बद्दलच्या तरतुदी लिहा.

7 ★ SEAL ★ 58

201001

2017

PAPER II

पेपर क्रमांक II

**Indian Penal Code, Evidence Act, Code of Criminal Procedure,
SC & ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989 and Protection of Civil Rights
Act, 1955, Essay on Current Legal Topic**

इंडियन पिनल कोड, एव्हीडन्स ऍक्ट, कोड ऑफ क्रिमिनल प्रोसिजर,
एससी अँड एसटी (प्रिव्हेन्शन ऑफ अँट्रासिटीज) अँक्ट, 1989 अँड प्रोटेक्शन ऑफ सिव्हिल राईट्स अँक्ट, 1955,
करंट लिगल टॉपिकवरील निबंध

Time : 3 Hours

वेळ : 3 तास

Max. Marks : 100

गुण : 100

Note :**सूचना :**

- (1) **Questions No. 9 and 10 are compulsory.**
प्रश्न क्रमांक 9 व 10 अनिवार्य आहेत.
- (2) **Answer any six from the remaining questions.**
उर्वरित प्रश्नांमधून कोणतेही सहा प्रश्न सोडवावेत.
- (3) **Marks to each question are indicated by a figure in the margin on the right hand side.**
प्रश्नासमोरील उजव्या बाजूच्या समासातील अंक गुण दर्शवितात.
- (4) **Wherever option has been given only the required number of responses in the serial order attempted shall be assessed. Excess responses shall be ignored.**
ज्या क्रमाने उमेदवाराने ऐच्छिक प्रश्न सोडविलेले असतात त्या क्रमाने अपेक्षित प्रश्नसंख्येइतक्या प्रश्नांची उत्तरे फक्त तपासली जातील व उर्वरित अतिरिक्त ठरणाऱ्या प्रश्नांची उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- (5) **Do not reproduce any question. Write only question's number against the answer.**
उत्तरपुस्तिकेमध्ये प्रश्न पुन्हा लिहू नयेत. फक्त प्रश्न क्रमांक नमूद करून उत्तर लिहावे.
- (6) **"Other than cited cases, candidate should not write roll number, any names (including their own), signature, address or any indication of their identity anywhere inside the answer book otherwise he will be penalised."**
"उदाहरणदाखल दिलेल्या प्रकरणांशिवाय उत्तरपुस्तिकेच्या आतील भागात कोठेही उमेदवाराने बैठक क्रमांक, स्वतःचे किंवा इतरांचे नाव, सही, पत्ता किंवा आपली ओळख देणारे चिन्ह नमूद करू नये. अन्यथा तो शिक्षेस पात्र ठरेल."

P.T.O.

- (7) **English** version of the question shall be authentic in case of any type of ambiguity.
कोणत्याही प्रकारच्या संदेहाच्या स्थिति, इंग्रजी भाषांतर अधिकृत समजले जाईल.
- (8) **All** questions can be attempted only in one language either in **English** or in **Marathi** as per the option given in the application form.
उमेदवाराने अर्जांमध्ये दिलेल्या पर्यायानुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे इंग्रजी किंवा मराठी यापैकी एकाच भाषेत लिहिली पाहिजेत.
- (9) **Candidates** are expected to answer all the subquestions of a question together. If subquestion of a question is attempted elsewhere (after leaving a few pages or after attempting another question) the later subquestion shall be overlooked.
उमेदवाराने प्रत्येक प्रश्नातील उपप्रश्नांची उत्तरे एकत्र सोडवावयाची आहेत. प्रश्नातील एक उपप्रश्न एकीकडे व दुसरा दुसरीकडे (काही पृष्ठे सोडून वा अन्य प्रश्न सोडवून तदनंतर) सोडवल्यास, दुसरा उपप्रश्न दुर्लक्षित केला जाईल.

1. Discuss the constitution and powers of various criminal courts constituted under the Code of Criminal Procedure, 1973. 10

फौजदारी प्रक्रिया संहिता, 1973 नुसार विविध फौजदारी न्यायालयाचे गठन व अधिकार स्पष्ट करा.

2. Write notes (any two) : 10

- (a) Bar to take cognizance of certain offence after lapse of the period of limitations
(b) Security for good behaviour from habitual offenders
(c) When fact not otherwise relevant becomes relevant
(d) Stoppage of summons case

टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (अ) मुदत मर्यादा उलटून गेल्यानंतर काही गुन्हांची दखल घेण्यास आडकाठी.
(ब) सराईत अपराध्यांकडून चांगल्या वागणुकीसाठी जामीन
(क) एव्ही संबद्ध नसलेली तथ्ये केव्हा संबद्ध होतात
(ड) समन्स खटला थांबवणे

3. Discuss critically the exceptions enumerated to Section 300 of the Indian Penal Code. 10

भारतीय दंड संहिता नुसार कलम 300 मधील अपवाद विस्तारीत पणे स्पष्ट करा.

4. Write difference between (any *four*): 10

- (a) Bail and Anticipatory Bail
- (b) Discharge and Acquittal
- (c) Police custody and Magisterial custody
- (d) Dowry death and Harassment of a woman by husband or his relatives for illegal demands
- (e) Forgery and Making of false document
- (f) Criminal trespass and House trespass

फरक स्पष्ट करा (कोणतेही चार) :

- (अ) जामीन आणि आगाऊ जामीन
- (ब) विनादोषारोप सुटका आणि दोषमुक्ती
- (क) पोलीस ताबा आणि न्यायालयीन ताबा
- (ड) हुंडाबळी आणि बेकायदेशीर मागणीसाठी महिलेच्या नवऱ्याने किंवा त्याच्या नातेवाईकांनी तिला दिलेली क्रूर वागणूक
- (इ) बनावटीकरण आणि खोटा दस्तऐवज बनविणे
- (फ) फौजदारीपात्र अतिक्रमण व गृह अतिक्रमण

5. Discuss law of hearsay evidence and also explain the rationale behind exclusion of hearsay evidence. 10

ऐकीव पुराव्याचा कायदा स्पष्ट करा व ऐकीव पुरावा वगळण्यामागे तर्क स्पष्ट करा.

6. (a) Discuss limitation or jurisdiction of civil courts under the Protection of Civil Rights Act, 1955. 5

- (b) Define 'Economic boycott' under the SC and ST (Prevention of Atrocities) Act, 1989. 5

(अ) नागरी हक्क संरक्षण अधिनियम, 1955 अंतर्गत दिवाणी न्यायालयाच्या अधिकारितेची मर्यादा स्पष्ट करा.

(ब) अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती (अत्याचारास प्रतिबंध) अधिनियम, 1989 नुसार 'आर्थिक बहिष्कार' याची व्याख्या करा.

7. Write short notes (on any **four**) :

10

- (a) Electronic Records
- (b) Cross Examination of a Witness
- (c) Refreshing Memory
- (d) Judge's Power under Section 165 of the Indian Evidence Act
- (e) Impeaching Credit of Witness
- (f) Who May Testify

संक्षिप्त टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

- (अ) इलेक्ट्रॉनिक अभिलेख
- (ब) साक्षदाराची उलट तपासणी
- (क) स्मृतीला उजाळा देणे
- (ड) भारतीय साक्षीपुरावा अधिनियम मधील कलम 165 नुसार न्यायाधीशांचा प्रश्न विचारण्याचा अधिकार
- (इ) साक्षीदाराच्या विश्वासपात्रते बद्दल संशय व्यक्त करणे
- (फ) कोणाला साक्ष देता येईल

8. Discuss critically the maxim "actus non facit reum, nisi mens sit rea". How far is this maxim reflected in the Indian Penal Code ?

10

“एक्टस नॉन फॅसिट रीयम, निसि मेन्स सिट रीया” या सिद्धांताची सविस्तर चर्चा करा. हा सिद्धांत भारतीय दंड संहिते मध्ये किती प्रतिबिंबित आहे ?

9. Write an essay on any **one** of the following :

20

- (a) Cow Slaughter Ban
- (b) Digital India
- (c) Demonetisation

खालील कोणत्याही एका विषयावर निबंध लिहा :

- (अ) गोहत्या बंदी
- (ब) डिजिटल इंडिया
- (क) चलनबंदी

10. Write judgement on the following facts :

20

A and B were friends. They were having fun in the house of A. Suddenly a quarrel occurred between the two. A assaulted B with a stick on his leg resulting into fracture injury. A assaulted B in the presence of his parents C and D. B went to a hospital and got treatment. Doctor E issued injury certificate showing fracture in right leg.

During trial, B supported prosecution version. However, parents of A i.e., C and D turned hostile. Injury certificate was proved through the Doctor. He also deposed that B was admitted in the hospital with history of assault. B identified the stick by which he was assaulted. There is no independent eye witness to the incident. A took a plea that B himself fell down while running. A also said that he has admitted B in the hospital and argued that had he assaulted B, he would not have admitted B in the hospital.

खालील तथ्यांआधारे निकालपत्र लिहा :

अ व ब मित्र होते. ते अ च्या घरात मौज करीत होते. अचानक दोघांमधे वाद झाला. अ ने ब च्या पायावर लाठी ने वार केला, त्यामुळे त्याचा पाय फ्रॅक्चर झाला. अ ने ब ला त्याच्या आईवडील क व ड यांचे समक्ष मारले होते. ब ने दवाखान्यात जाऊन उपचार घेतला. डॉक्टर इ ने ब च्या उजव्या पायाला फ्रॅक्चर झाल्याचे इजा प्रमाणपत्र दिले.

मुनावणी दरम्यान ब ने सरकार पक्षाच्या बाजूने साक्ष दिली. परंतु अ चे पालक म्हणजेच क व ड फीतुर झाले. इजा प्रमाणपत्र डॉक्टर चे मार्फत सिद्ध करण्यात आले. त्यांनी हे देखील सांगितले की ब ला दवाखान्यात "हमला केल्याची घटना" या कारणा वरून दाखल केल्याचे नमुद आहे. ब ने त्याला मारलेली काठी ओळखली घटनेला स्वतंत्र प्रत्यक्षदर्शी साक्षीदार नाही. अ ने कथन केले की ब पळतांना स्वतःच पडला. अ ने असेही कथन केले की त्यानेच ब ला दवाखान्यात दाखल केले व युक्तिवाद केला की जर त्याने ब ला मारले असते, तर त्याला दवाखान्यात दाखल केले नसते.

42
★ SEAL ★
SI